

Μπροστά στις εκλογές του Νοεμβρίου

Τα «Σύγχρονα Θέματα» ξανακυκλοφορούν σε προεκλογική περίοδο. Στο προηγούμενο τεύχος μας, λίγο πριν από τις εκλογές του Ιουνίου, επιχειρήσαμε να αυτοπροσδιορισθούμε μπροστά στην κρίσιμη αναμέτρηση. Τότε, στην κατακλείδα του κύριου άρθρου της, η Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού μας ανέφερε:

«...πιστεύουμε ότι για το δημοκρατικό μέλλον της χώρας προέχει η συντριβή της πολιτικής του κυβερνώντος “κινήματος” στις εκλογές και η συρρίκνωση της εκπροσώπησής του στη Βουλή και την Ευρωβουλή.

Όλες οι δυνάμεις του συνταγματικού “τόξου” επιβάλλεται να συνεννοηθούν προεκλογικά και μετεκλογικά, για να φέρουν σε πέρας την κάθαρση, για να θέσουν επί τάπητος, χωρίς χρονοτριβή, τα μεγάλα πραγματικά προβλήματα της χώρας – οικονομικά, κοινωνικά, εκπαιδευτικά – στην προοπτική της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, καθώς και εκείνα που, σε παγκόσμιο επίπεδο, άπτονται των βαθύτατων διεργασιών που συντελούνται σε Ανατολή και Δύση.

Αλλά για όλα αυτά, πρώτη προϋπόθεση, εκ των ων ουκ άνευ, είναι να βγούμε από το σκοτάδι στο οποίο έχουμε εγκλωβισθεί, ώστε να μπορέσουμε στοιχειωδώς να δούμε τι συμβαίνει γύρω μας και λίγο παραέξω από μας».

Δικαιώθηκε η προσδοκία αυτή στο τετράμηνο που μεσολάβησε;

Δεν είναι ασφαλώς της στιγμής η αποτίμηση του φετινού καλοκαιριού. Οι αλλαγές που συντελέστηκαν δεν εντοπίζονται μόνο στο πολιτικό τοπίο. Αφορούν εξίσου ύφος, συνειδήσεις και νοοτροπίες, που η μεταβολή τους μπορεί να αξιολογηθεί μόνο στην ιστορική της προοπτική.

Μπορεί κανείς, αντίθετα, να διαγνώσει μερικές τάσεις, η επιβεβαίωση των οποίων θα είναι πιθανότατα και το κυρίως ζητούμενο τους μήνες που έρχονται.

Πρώτη πρώτη σημειώθηκε μια χωρίς προηγούμενο αναβάθμιση της ηθικής προτεραιότητας στη διαμόρφωση της τακτικής των κομμάτων: η κάθαρση δεν υπαγόρευσε απλώς την ιστορική προσέγγιση δεξιάς και αριστεράς. Σημάδεψε και το σημαντικό θεσμικό έργο του καλοκαιριού, καθώς κατέστησε επιτακτική τη λήψη άμεσων μέτρων για να αποτραπεί η διαφθορά στο μέλλον.

Η έξαρση αυτή του ηθικού στοιχείου προκάλεσε, κατά δεύτερο λόγο, μian έντονη κρίση ταυτότητας στα κόμματα. Όσο και αν υπόθεσκε εδώ και καιρό, και όσο και αν την επέλευσή της ανήγγελλαν οι κοσμογονικές εξελίξεις των τελευταίων χρόνων στο διεθνές προσκήνιο, η κρίση αυτή επισπεύσθηκε μετά τον Ιούνιο, όταν όχι μόνο οι ηγεσίες αλλά και τα απλά μέλη κλήθηκαν να πουν το μεγάλο ναι ή το μεγάλο όχι.

Η τρίτη, τέλος, τάση αφορά τους όρους της πολιτικής αντιπαράθεσης. Από τον Ιούνιο, έχει κανείς την αίσθηση ότι, παρά τη διακηρυγμένη πρόθεση να μην αγγιχτούν βασικά προβλήματα και να μετατεθεί η αντιμετώπισή τους στο απώτερο μέλλον, ο πολιτικός διάλογος διεξάγεται πάνω σε πραγματικά θέματα και όχι σε ψευδεπίγραφα. Χωρίς να έχουν ακόμη εξοβελίσει τα στείρα συνθήματα, τα επιχειρήματα ανθίζουν. Με αποτέλεσμα, να επιτυγχάνονται συγκλίσεις εκεί που ως πρόσφατα ανέμενε κανείς ότι μόνον η λογική του ισχυρότερου μπορεί να επικρατήσει.

Οι τάσεις αυτές συνθέτουν, κατά τη γνώμη μου, το καινούργιο στοιχείο του φετινού καλοκαιριού. Συνιστούν άραγε συγκυριακά φαινόμενα ή την απαρχή μιας νέας περιόδου; Μια πρώτη απάντηση στο ερώτημα αυτό θα δώσουν ασφαλώς οι κάλπες. Από εκεί και πέρα, εναπόκειται στον καθένα μας να αναλάβει τις ευθύνες του.

N.K.A.